

- Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety upamiętniające 90. rocznicę odzyskania niepodległości:

w dniu 3 listopada 2008 r.

- o nominale **200 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w złocie,
- o nominale **50 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w złocie,
- o nominale **20 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze

w dniu 30 października 2008 r.:

- o nominale **2 zł** wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold.

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz **monet i banknotów powszechnego obiegu** NBP emituje także **monety i banknoty kolekcjonerskie**. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

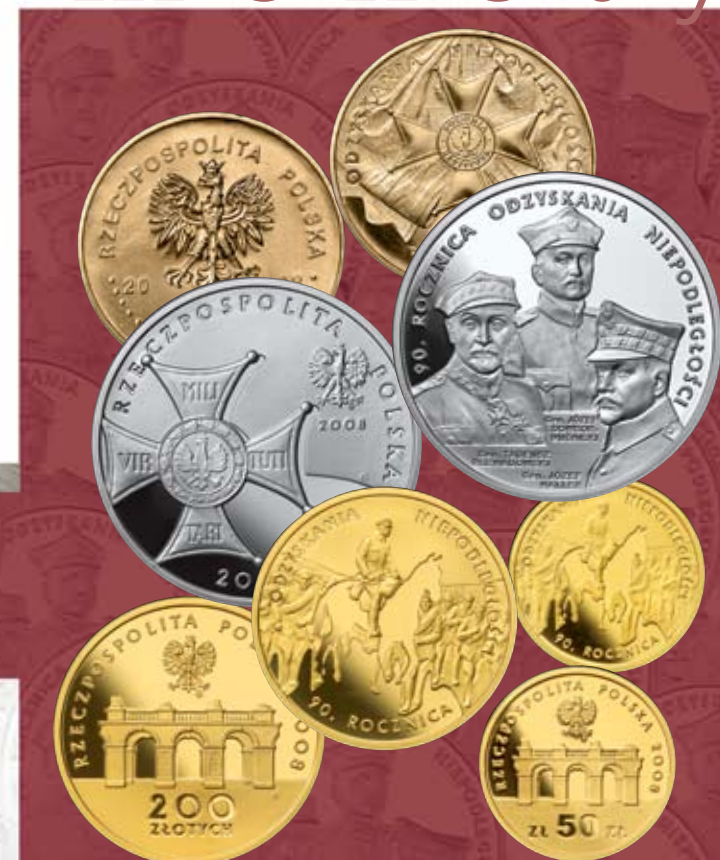
Od 1996 roku NBP emituje także **dwuzłotowe monety okolicznościowe** powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008

N O M I N A Ł 2 Z Ł

metal stop **CuAl5Zn5Sn1** ■ stempel **zwykły** ■ średnica **27,00 mm**
masa **8,15 g** ■ wielkość emisji **1.200.000 szt.**

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-08, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowany wizerunek odznaki Orderu Odrodzenia Polski na tle fragmentu wstęgi orderowej. Poniżej orderu napis: 90./ROCZNICA. U góry półkolem napis: ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI.

NA BOKU: Ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**
Projektant rewersu: **EWA OLSZEWSKA-BORYS**

Informacje o planie emisji
oraz sposobie nabycia monet na stronach:

www.nbp.pl
www.numizmatyka.nbpportal.pl

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

90. rocznica odzyskania niepodległości

90. rocznica odzyskania niepodległości

● Prawdę mówiąc, owego 11 listopada 1918 roku nie było jeszcze żadnej Polski. Była tylko obietnica Polski, dość mglista i nie do końca jasna. Faktem było, że wszyscy niedawni zaborcy: Niemcy, Austria i Rosja, wychodzili z tej wojny tak lub inaczej, ale pokonani. Faktem było, że dawne polskie ziemie z każdym dniem były coraz bardziej wolne i coraz bardziej polskie. W tzw. Królestwie Polacy robili, w Wielkopolsce gromadzili broń na zbliżające się powstanie. W Małopolsce i dalej, w Galicji, działały przeróżne komisje likwidacyjne. Odradzała się Polska. Tylko że nikt w tym momencie historii nie wiedział, co to znaczy. W jakich będzie granicach, jakim porządku politycznym i prawnym. Po 123 latach niewoli i rozbitcia nie było żadnej Polski

● Nikt już tego dzisiaj nie pamięta, lecz w obliczu tych problemów, zdawałoby się nie do pokonania, nawet Ignacy Paderewski, jeden z ojców odrodzonej niepodległości, proponował utworzenie „Stanów Zjednoczonych Polski”. Tak trudne wydawało się im połączenie rozbitych ziem polskich w jedną całość: trzech różnych porządków prawnych, zupełnie innych systemów szkolnych i wychowawczych, zupełnie odmiennych stosunków ekonomicznych, zupełnie różnych cywilizacji. Tym bardziej że – o czym się także dzisiaj nie pamięta – ziemie polskie wychodziły z tej wojny światowej szczególnie pokiereszowane. Spisy ludności pokazują, że w roku 1921 na ziemiach polskich, w stosunku do 1910 roku, ubyło dwa i pół miliona ludzi, przy czym same straty

żołnierskie Polaków zmobilizowanych do armii zaborczych historycy szacują na ponad 450 tysięcy osób. Zniszczeniu uległo blisko 50 procent budynków w miastach i miasteczkach, ponad 200 mostów. Odłogiem leżało ponad 30 procent upraw. Pogłowie bydła zmniejszyło się o blisko 2 miliony sztuk, koni było o milion mniej niż przed wojną.

● Co więcej, odradzała się ta Polska otoczona wrogością i agresją. Ukraińcy sięgali po Lwów, Czesi po Śląsk Cieszyński, Litwini po Wileńszczyznę. Sowiecka Rosja, która w marcu 1918 roku na mocy traktatu brzeskiego rzekła się na rzecz Niemiec ziem polskich, o czym się zupełnie nie pamięta, nagle anulowała traktat brzeski. Stało się to 13 listopada 1918 roku, ledwie dwa dni po zakończeniu wojny i kapitulacji Niemiec. Jeden z przywódców sowieckich, Lew Trocki, pytany, co to oznacza dla Polski i dla Europy, miał podobno odpowiedzieć: „Ni wojna, ni mir” – ani wojna, ani pokój. Znaczenie tych słów Polacy mieli poznać już niebawem, gdy sowiecka armia ruszyła na zachód, by zanieść swoją rewolucję do Berlina, Budapesztu i Warszawy.

● Owego 11 listopada 1918 roku zapewne niewielu wierzyło, że zaledwie dwa lata i kilka miesięcy później zwycięska Polska będzie już miała swe nowe granice, swój nowy ustroj z nową konstytucją, własny Sejm i Senat, swoją znakomitą armię, nowe prawa i najlepsze prognozy rozwoju. Tym, na co Polacy czekali

najdłużej, był pierwszy polski niepodległy pieniądź. Z chwilą odzyskania niepodległości w obiegu pieniężnym pozostawały i niemieckie marki w byłym zaborze pruskim, i korony w Galicji, i ruble w części Królestwa Polskiego. Na ziemiach wschodnich krążyły w obiegu tzw. ostmarki i ostruble, na ziemiach południowo-wschodnich hrywny i karbowanice. W dawnym zaborze rosyjskim okupowanym przez Niemcy najpopularniejsza była marka polska emitowana od 1917 roku przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową. Owa marka polska jako jedyna waluta o charakterze wewnątrzpolskim, niebędąca w obiegu na obszarze żadnego innego państwa, już ze zmienionym wzorem stała się od stycznia 1919 roku polskim pieniądzem na okres najbliższych lat. Co prawda dekret rządowy już na początku 1919 roku zapowiadał emitowanie nowego polskiego pieniądza, o nazwie „Lech”, ale z nieznanymi powodów nazwa ta nie znalazła uznania w oczach Sejmu, który w lutym 1919 roku przyjął, że polski pieniądź będzie nosił nazwę „złoty”. Jednak dopiero 28 kwietnia 1924 roku, w ramach wielkiej reformy walutowej Władysława Grabskiego, nowo powołana prywatna spółka akcyjna Bank Polski rozpoczęła emisję nowego polskiego pieniądza – złotego, jednej z najmocniejszych walut ówczesnej Europy, mającej pokrycie w złocie w 87 procentach. Owego niezwykle wysokiego parytetu w złocie nie udało się długo utrzymać, lecz sam złoty, pierwszy polski niepodległy pieniądź, pozostał do dzisiaj.

Dariusz Baliszewski

MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008

N O M I N A Ł 2 0 0 Z Ł

metal 900/1000 Au ■ stempel lustrzany ■ średnica 27,00 mm
masa 15,50 g ■ wielkość emisji 10.000 szt.

AWERS: U góry w środku wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Poniżej stylizowany wizerunek Grobu Nieznanego Żołnierza na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Pod nim napis: 200/ZŁOTYCH. U góry półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA oraz oznaczenie roku emisji: 2008. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowany wizerunek komendanta Józefa Piłsudskiego na koniu. W tle z lewej i prawej strony stylizowane wizerunki żołnierzy piechoty polskiej. U dołu półkolem napis: 90. ROCZNICA. U góry półkolem napis: ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI.

Projektant monety: **EWA OLSZEWSKA-BORYS**

N O M I N A Ł 5 0 Z Ł

metal 999/1000 Au ■ stempel lustrzany ■ średnica 18,00 mm
masa 3,13 g ■ wielkość emisji 8.800 szt.

AWERS: U góry w środku wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Poniżej stylizowany wizerunek Grobu Nieznanego Żołnierza na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Pod nim napis: 50/ZŁOTYCH. U góry półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA oraz oznaczenie roku emisji: 2008. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowany wizerunek komendanta Józefa Piłsudskiego na koniu. W tle z lewej i prawej strony stylizowane wizerunki żołnierzy piechoty polskiej. U dołu półkolem napis: 90. ROCZNICA. U góry półkolem napis: ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI.

Projektant monety: **EWA OLSZEWSKA-BORYS**

N O M I N A Ł 2 0 Z Ł

metal 925/1000 Ag ■ stempel lustrzany ■ średnica 38,61 mm
masa 28,28 g ■ wielkość emisji 110.000 szt.

AWERS: U góry z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Pod orłem oznaczenie roku emisji: 2008. Z lewej strony stylizowany wizerunek odznaki Orderu Wojennego Virtuti Militari. U góry półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. U dołu półkolem napis: 20 ZŁOTYCH. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Z lewej strony stylizowany wizerunek popiersia generała Tadeusza Rozwadowskiego, pod nim napis: Gen. TADEUSZ/ROZWADOWSKI. W środku stylizowany wizerunek popiersia generała Józefa Dowbor-Muśnickiego, pod nim napis: Gen. JÓZEF/DOWBOR-/MUŚNICKI. Z prawej strony stylizowany wizerunek popiersia generała Józefa Hallera, pod nim napis: Gen. JÓZEF/HALLER. U góry półkolem napis: 90. ROCZNICA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI.

Projektant monety: **EWA OLSZEWSKA-BORYS**